

**KÜRESEL GELİŞMELER IŞIĞI ALTINDA TÜRKİYE VE KUZAY KIBRIS
TÜRK CUMHURİYETİ EKONOMİSİ VE SERMAYE PİYASALARI
PANELİ**

12 NİSAN 2013-KKTC

**DR. VAHDETTİN ERTAŞ
SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI**

KONUŞMA METNİ

**Sayın Cumhurbaşkanı, Sn. Başbakan, Sn. Bakanlar, Sn. Büyükelçim,
Değerli konuklar, kıymetli basın mensupları**

Küresel Gelişmeler Işığında Türkiye - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ekonomisi ve Sermaye Piyasaları” konulu bu panelde bulunmaktan memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Panelin başarılı ve faydalı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Değerli Konuklar,

Dünya 2008 başından bu yana son yüz yılda yaşamadığı kadar derin, bir o kadarda geniş coğrafyaya yayılmış bir krizle karşı karşıya. Krizin ilk safhasında problem banka ve finans kuruluşlarındayken, içinde bulunduğumuz noktada problem artık devletlere de sirayet etti. İşte, Yunanistan, İspanya, Portekiz, İrlanda, İtalya ve son halka Güney Kıbrıs. Dahası İtalya gibi bazı ülkelerde kriz ekonomik boyuttan siyasi krize taşındı

Krizden çıkış için ülkeler çıkış yolu ararken bugüne kadar alınan önlemler genellikle para politikasına dayalı tedbirlerle sınırlı kaldı. Amerikan Merkez Bankası başta olmak üzere gelişmiş ülke merkez bankaları faiz oranlarını neredeyse sıfıra çekti.

Son olarak Japonya Merkez Bankası 4 Nisan’da açıkladığı karar ile para tabanını iki katına çıkaracağını ve elindeki hazine tahvillerinin vadesini de uzatacağını açıkladı. Bu çerçevede para tabanının yıllık 600-700 milyar dolar tutarında yükselmesi bekleniyor.

Japonya Merkez Bankası’nın elindeki tahvillerin ortalama vadesi de 3 yıldan 7 yıla çıkacak. Bu da küresel likiditenin önemli oranda artması anlamına geliyor.

Buna rağmen kriz hala safhalar değiştirerek devam ediyor. Aslında sorunun sadece faiz ve piyasaya likidite vermekle çözülemeyeceği geldiğimiz noktada devletler tarafından anlaşılmış olmasına rağmen, bu konuda köklü çözüm arayışları oldukça yavaş ilerliyor.

Sorunun çözümünün güven ortamını tesisi etmek ve mali disiplinden geçtiği genel kabul görmekle birlikte uygulama zorlukları krizi yaşayan ülkeleri kolaycılığa itmekte, yaşanan problemleri büyütürken daha da ileriki yıllara taşımakta.

ABD tarafında son ekonomik veriler ılımlı bir toparlanmaya işaret etse de özellikle Avrupa ekonomisinin durgunluk içinde olması gelişmekte olan ülkelerin ihracatını olumsuz etkiliyor. Bu çerçevede, son birkaç yılda ülkelerin büyüme hızlarında da bir yavaşlama gerçekleşti.

Krizin etkisiyle 2009 yılında % 0,9 küçülen dünya ekonomisi, 2010 yılında % 5,1, 2011 yılında ise %3,9 büyüdükten sonra, 2012 yılında % 3,2 büyüdüğü tahmin ediliyor. Euro bölgesi daha sorunlu bir bölge olarak 2012 yılında % 0,6 küçüldü.

Bu nedenle herkesin dikkatli olması ve çözüme yönelik adımları biran önce atması kaçınılmaz gözüküyor. Bu konuda başta AB ve IMF olmak üzere uluslararası kuruluşlara önemli görevler düşüyor.

Değerli konuklar,

Kriz ülkemizin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkeler açısından hem riskler hem de fırsatlar oluşturdu. Orta ve uzun vadeli beklentiler, gelişmekte olan ülkelerin gerek dünya ekonomisinde gerekse dünya finans sisteminde öneminin artacağı yönünde.

Sınır ötesi sermaye piyasası işlemlerinde son yıllarda yaşanan değişim de bu durumu teyit etmekte. 2000–2010 yılları arasında gelişmiş ülkelerde finansal varlıklardaki artış oranı % 4 iken bu oran gelişmekte olan ülkelerde %17'ye ulaştı. Bu oranın 2020 yılında %35'i aşması bekleniyor. Bunun anlamı paranın artık gelişmiş pazarlardan gelişmekte olan pazarlara doğru yönelmesidir.

Bu gelişme uluslararası finans merkezlerinde de bir kaymayı gösterirken yeni merkezlerin ortaya çıkmasına da fırsat sağladı. Ülke olarak bizde bundan yararlanmak istiyor ve 2023 yılına kadar İstanbul'u dünyanın ilk on finans merkezinden birisi yapmak istiyoruz.

İstanbul 2023 Uluslararası finans merkezi projesi yeni dünya düzeninde hak ettiğimiz yere ulaşma projesidir.

Gerek son 10 yılda ekonomimizin gösterdiği performans gerek hem bankacılık hem de sermaye piyasalarımızın geldiği nokta bu konuda bizi cesaretlendiriyor.

Az önce ifade ettiğim üzere, dünya küçülürken ya da düşük oranda büyürken, Türkiye ekonomisi son 10 yılda ortalama % 5'in üzerinde büyüyerek en hızlı büyüyen ülkeler arasında ilk sıralarda yer aldı.

2002 yılında 3.492 dolar olan kişi başına düşen GSYH miktarı 2012 sonunda 11.000 dolara yaklaştı.

Borsamız geçen yılı % 55'e varan performansıyla dünyanın en iyi performans gösteren ikinci ülkesi oldu. Pozitif performans seyrini 2013 yılında da sürdürüyor.

SPK tarafından izin verilen borçlanma araçlarının tutarı 2010 yılında 8,7 milyar TL iken, 2011 yılında %517 oranında artışla 53,7 milyar TL'na, 2012 yılında da 71,1 Milyar TL'na ulaştı. Bu gelişmenin bir benzerini devlet iç borçlanma araçlarının faizlerinde de görmek mümkün.

2023 yılında, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yıldönümünde Türkiye'nin gayrisafi yurtiçi hasılasının 2 trilyon doları, kişi başına gelirinin ise 25 bin doları aşması, İstanbul'un da dünyadaki en önemli 10 finans merkezi içinde yer alması BİZİM SADECE rüyamız değil aynı zamanda hedefimiz.

Bu hedefler için 2012 ve 2013 yılları önemli reformların yapıldığı yıllar olacak. Bir yandan geçen yıl yürürlüğe giren TTK, ardından SPK ve son olarak da bu yıl yapacağımız 60 kadar yeni ikincil düzenleme ile sermaye piyasalarımızı 2023 yılına hazırlamanın gayreti içerisindeyiz.

Sermaye piyasalarımız için 2013 yılı değişim ve dönüşüm, 2014 ve sonrasını da hızlı büyüme dönemi olacak İnşallah. Geçen hafta ülkemizdeki

Borsaların bir çatı altında toplandığı Borsa İstanbul projesi bu hedefin adımlarından birisidir.

Değerli Konuklar,

Eğer gelecekte müreffeh ve gelişmiş bir ülke olmak istiyorsak, ülkemizin tasarruflarını artırması gerekiyor. Çünkü ancak artan tasarrufların yatırımlara kanalize edilmesi sayesinde sürdürülebilir büyüme hızlarına ulaşabilecektir.

Burada finans piyasalarına ve finans kurumlarına büyük görevler düşmektedir. Eğer biz tasarruf sahiplerine sunduğumuz finansal ürünleri çeşitlendirip ülkemizi ilk on finans merkezinden birisi yapabilirsek hem şirketlerimiz hem de devletimiz daha düşük faiz oranı ile borçlanabilir, şirketlerimiz ayrıca halka açılmak suretiyle daha bol ve ucuz kaynağa erişebilir. Büyük projeler kendi kaynaklarımızla finanse edilebilir. Bu yarınlarımız için çok önemli aksi takdirde Güney Kıbrıs'ın ve borcu yüksek olan diğer ülkelerin çektiği sıkıntı hepimizin gözünün önünde.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin küresel ölçekte rekabet gücünü arttırmaya yönelik olarak geliştirdiği iyi niyetli tüm politikaları ve bu kapsamda aldığı tedbirleri yakından takip ediyor ve destekliyoruz.

Tüm dünyayı etkisi altına alan küresel ekonomik krizin KKTC ekonomisini de etkilemesi kaçınılmazdır. Dünyada pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonominin değişimden geçtiği bu süreçte, KKTC Merkez Bankası'nın da açıkladığı gibi KKTC ekonomisinin, AB bünyesinde ticari ortaklık içinde bulunduğu ülke ekonomilerine kıyasla daha istikrarlı bir durumda olduğunu söyleyebiliriz.

Ancak, 2024 yılına kadar bu durumun artarak devam etmesi, KKTC halkının refah seviyesinin arzu edilen seviyelere taşınması, dışa bağımlılığın azaltılması, yurtiçi tasarrufların artırılarak bu tasarrufların yatırıma dönüştürülmesi ve özel sektörün rekabet gücünün artırılması önümüzdeki dönemin temel yaklaşımı olmalıdır.

Değerli Konuklar

Önümüzdeki 10 senede Türk sermaye piyasalarını geliştirmeye yönelik güçlü bir vizyon ve çalışma şevki ile yola çıkmış bulunuyoruz. İnanıyorum ki Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını kutlayacağımız 2023 ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40. yılını kutlayacağımız 2024 yıllarına gelindiğinde hem Türkiye hem de Kuzey Kıbrıs için çok daha iyi gelişmelere tanıklık edecek, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi haline geldiği ve sermaye piyasalarının ağırlığının bankacılık kadar önem kazandığı bir finans sektörüne sahip olacağız.

Ana vatan Türkiye'nin güçlü sermaye ve finans piyasalarına sahip olmasının yavru vatan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti açısından da olumlu izdüşümlerinin olacağına inanıyorum.

Konuşmamı sonlandırırken toplantıda emeği geçen herkese teşekkür eder, panelin tüm katılımcılara faydalı olmasını diliyorum.